

UMEÅ UNIVERSITET

Tid: 25 mars 2021, kl. 8:30-10:30
Plats: Zoom-möte
Närvarande: Katrine Riklund (ordförande), Dieter Müller (vice ordförande), Gregory Neely, Per Axelsson, Ove Axner, Anna Arnqvist, Erik Steinvall, Luise Mirow, Kristoffer Lindell (adjungerad), Anders Sturk Steinwall (handläggare), Johanna Blomström (handläggare/anteckningar),
Föredragande: Ester Roos-Engstrand (p 3), Fredrik Georgsson (p 5)

Ärende

Anteckningar

-
1. Föregående minnesanteckningar
Katrine Riklund
- Alla uppmanades att läsa igenom utkastet och meddela om det är ok. Chefs- och prefekträff har skjutit upp temat kvalitet från 24 mars, något som inte var känt vid förra mötet i FOSTRA.
2. Stående punkt:
Forskningsinfrastruktur,
inkl. EOSC
Katrine Riklund, Kristoffer Lindell
- Äskanden för Vetenskapsrådets RFI-ansökningar har diskuterats med universitetsledningen och dekaner. En sammanställning har skickats ut till fakulteterna inför 2022. Fakulteterna ombeds komplettera vid behov. Möte med fakulteterna och universitetsledningen kommer ske 11 juni.
- EOSC tidplan är beslutad. Det kommer att vara ett seminarium i Sverige i december. EOSC kommer hantera öppna data, inte sensitiva data. Nu är det aktuellt med nominering till olika temagrupper inom EOSC. Förutom forskare kommer grupper bestå av bibliotekarier, jurister, m.fl. Teknat har nominerat personer till de flesta grupper. För att Sverige ska öka chanserna att få representation i grupperna kommer nomineringarna rent strategiskt att samordnas på nationell-, kanske nordisk nivå. Information om seminarium om European Health Data Space (EHDS) arrangerat av STUNS Life science. Andra halvdagsseminariet är den 21 april 2021.
3. Stående punkt:
Kvalitetsarbete
forskarutbildning
Ester Roos-Engstrand
- Granskare har utsetts till de forskarutbildningsämnen som genomgår extern kollegial granskning under 2021.
 - Fakultetsauditen av samhällsvetenskaplig fakultet är klar, och kommer att presenteras på ett kommande sammanträde.
 - UKÄ-utvärderingar:
 - o intervjuer har genomförts för utvärderingen av forskarutbildning i kemi
 - o Det första platsbesöket inom lärosätessgranskningen har genomförts. FOSTRA:s representanter var Katrine och Gregory. Frågorna fokuserade på utbildning på grundnivå och avancerad nivå, granskarna visade inget tydligt intresse för forskarutbildningen. Beslut kommer i oktober.
 - o Tematisk utvärdering gällande breddad rekrytering pågår. Generellt görs inte så mycket på forskarutbildningsnivå, utan fokus ligger på grundutbildningen. Rekrytering görs med öppen annonsering i konkurrens. Det är snarare utbudet av forskarutbildning än rekryteringsaktiviteter som leder till

UMEÅ UNIVERSITET

breddad rekrytering. Ester visade några siffror avseende kön, ålder, social bakgrund och nationell bakgrund:

- Fler män söker, men fler kvinnor antas. Doktorander vid medfak ingår inte, eftersom de ofta antas via regionen.
 - UKÄ-data visar att medelåldern på aktiva doktorander vid Umu är 30 år, vilket ligger i linje med rikssnittet.
 - Umu ligger nära rikssnittet även gällande föräldrar med forskarutbildning.
 - Gällande nationell bakgrund är rikssnittet 76% och Umu ligger på 79%.
- Regler för utbildning på forskarnivå är ute på remiss. Några mindre förändringar föreslås, såsom borttaget krav på web ISP.

Diskussion: På fråga från Eva förtydligades att den kollegiala granskningen av pedagogiskt arbete under 2021 avser forskarutbildningsämnet vid samhällsvetenskapliga fakulteten (forskarutbildningsämne med samma namn finns även vid humanistiska respektive teknisk-naturvetenskapliga fakulteten men har inte valts av de fakulteterna).

4. Slutrapport för fakultetsaudit för den Samhällsvetenskapliga fakulteten

Punkten utgår, eftersom rapporten ska presenteras för berörd fakultet först.

5. Stående punkt:
Kvalitetssystem forskning;
Rapport om inventering,
utkast till projektplan
Katrine Riklund,
Anders Steinwall
Fredrik Georgsson

- 9:05
- Katrine Riklund, Anders Steinwall
 - Kvalitetstemat på chefs- och prefekträffen ströks den 24 mars. Fakulteterna tar i stället upp frågan på egna träffar under våren.
 - Förslag till projektplan presenterades med bakgrund, syfte, mål, organisation och tidplan. Styrgrupp är Katrine Riklund, Dieter Muller och Hans Wiklund. Projektledare är Anders Sturk Steinwall. Projektgruppen består av representanter från fakulteterna, Lärarhögskolan, samt vissa centrala enheter. Studentkårerna utser en representant, gärna en doktorand. FOSTRA och de andra strategiska råden utgör referensgrupp. Dessutom föreslås en extern referensgrupp.
 - Projektgruppens pågående inventering av befintliga system och aktiviteter inom Umu som bidrar till att höja kvaliteten presenterades. En grundstruktur för kvalitetsarbetet finns, men däremot finns inte alltid explicit koppling till forskningens kvalitet. Exempelvis preciseras i dokumentet Intern styrning och kontroll vissa kvalitetsinsatser för utbildning, men inte forskning. Den komponent i SUHF:s ramverk som vi tycks ha svagast strukturellt stöd för i dag är *Återkommande granskning*, granskningar förekommer men vi har ingen övergripande systematik för hur vi externgranskar eller

UMEÅ UNIVERSITET

genomlyser vår forskning. Därutöver handlar det i stor utsträckning om att dokumentera och få en systematik i det vi gör, utan att fördenskull drunkna i "förpapping".

Diskussion:

- Behovet av extern granskning kan ifrågasättas då universitetsforskning ständigt utsätts för granskning vid publicering, finansiering m.m. Den inbyggda granskningen är dock inte heltäckande. Externt finansierad forskning är utsatt för granskning, eftersom medel söks i konkurrens, men vi har också ett ansvar att granska den forskning som inte får extern finansiering. Kvalitet säkerställs i första hand inom verksamheten, snarare än genom extern granskning, och det är viktigare att bygga en systematik för att skapa goda förutsättningar för kvalitet än för att bedöma kvalitet.
- Det är viktigt att undvika svepande uttalanden om kvalitet (som formuleringen "indikatorer på en otillfredsställande utveckling" i utkastet till projektplan). Kvantitativa indikatorer som mängd publiceringar behöver inte vara ett bra mått på kvalitet. Kvalitet är olika i olika ämnesområden och innehåller flera dimensioner. Viss forskning behövs t.ex. för våra utbildningar och behöver värderas och stödjas med andra utgångspunkter.
- Det är viktigt att arbeta med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling både på övergripande nivå, fakultetsnivå och institutionsnivå. Inventeringen visar att alla system som redan finns på Umu sammantaget är stort och komplext. Utmaningen blir att identifiera det som gör störst skillnad i utvecklingen av forskningskvalitet och utforma ett ramverk på universitetsövergripande nivå som är tillräckligt enkelt, fokuserat och övergripande så att det blir flexibelt och hållbart över tid.

FOSTRA önskar att presentationerna samt någon form av matris som visar inventeringen så här långt läggs ut i Teams.

FOSTRA är positiva till en extern referensgrupp. Den bör bestå av personer med insikt i hur bra forskning bedrivs, från olika vetenskapsområden och traditioner, gärna också någon som jobbat i forskningsråd, och någon som har erfarenhet av arbete med kvalitetssystem. Det bör vara personer med brett perspektiv, med erfarenhet av arbete på minst "dekannivå" eller motsvarande. Det kan också finnas personer med bra erfarenhet vid andra organisationer t.ex. Stint. Personer som just har/ska avsluta relevanta uppdrag kan vara särskilt lämpliga. Processen:

FOSTRA:s ledamöter får i uppgift att ge förslag på externa referenspersoner och återkoppla till Johanna.

6. Uppföljning
forskningspropositionen;

a) Med anledning av forskningspropositionen får UKÄ uppdrag som rör: kvalitetskriterier för benämningen universitet, dimensionering av forskarutbildning, nätverk kopplat till forskningsutvärdering, rättsliga

UMEÅ UNIVERSITET

- a) nya uppdrag till VR och UKÄ
Anders Steinwall
- förutsättningar för etablering av forskningsverksamhet, uppföljning av karriärvägar och visstidsanställningar, mm. VR får uppdrag om nationella forskningsprogram (virus, pandemier, brottslighet, segregation), bättre nyttjande av hälsodata, internationalisering och ny modell för kvalitetsbaserad resursfördelning. FORTE får bl.a. uppdrag som rör folkhälsa, äldreforskning och psykisk hälsa. Slutligen får VINNOVA uppdrag rörande finansmarknadsforskning (covid-19), produktionskapacitet för vacciner, fordonsstrategisk forskning, näringslivets forskningsinfrastruktur, testdemonstrationsmiljöer, molekylär diagnostik, proteinforskning, kompetensförsörjning, digital strukturomvandling, mm.
- b) lägesrapport FOS uppdrag om breda utlysningar
- b) FOS har ett uppdrag som gäller att jobba proaktivt kopplat till forskningspropositionen. Målet är att FOS ska ha koll på kommande utlysningar så att de kan informera berörda forskargrupper på ett tidigt stadium. Kommunikation behövs även med fakulteterna, bl.a. genom FOSTRA. Katrine, Per och Dieter är uppdragsgivare. Ett annat uppdrag gäller den interna processen vid Umu inför breda ansökningar med flera fakulteter eller enheter involverade. Deadline är preliminärt den 2 april för båda uppdragen. Därefter presenteras de för FOSTRA och fakulteterna.
7. Strategiska diskussioner;
a) fortsatt analys- och åtgärdsarbete utifrån uppföljning indikatorer VP
b) Uppdatering av VP 2020 till 2022
c) Charpentier (bl.a. diskussion kring hur det fortsatta arbetet ska läggas upp)
Katrine Riklund, Anders Steinwall
- a) På FOSTRA den 23 juni ska det avsättas tid för fördjupade strategiska diskussioner så att vi kan använda den kunskap, strategiska vilja och kompetens som finns inom rådet. Eftermiddagen den 22 juni används för "övriga frågor". Inför den strategiska diskussionen ska fördjupat underlag utifrån uppföljningen av indikatorerna i VP tas fram. Inriktningen för underlaget presenteras för FOSTRA den 27 april.
- b) Universitetets VP 2020–2022 ska revideras. Ett förslag ska diskuteras i de strategiska råden, med FOSTRA (27/4). Därefter sker diskussion i ledningsrådet igen och fortsatt beredning inför beslut av rektor av reviderad VP den 22 juni. Några tankar kring eventuella förändringar avseende inriktningar och indikatorer inom forskning och forskarutbildning i det förslag till revidering som ska göras presenterades.
- Diskussion:* För Lärarhögskolan är alla inriktningar viktiga, men att öka kopplingen mellan utbildning och forskning samt stärka samverkan är särskilt viktiga eftersom de är kopplade till praktiska forskning. Inriktningarna är i dag olika formulerade, t.ex. "erbjuda förutsättningar" mer som en aktivitet medan andra är en rörelseriktning ("öka", "stärka"). När det gäller indikatorer som mäter citerade artiklar är en viktig aspekt hur länge de citeras. I alla indikatorer bör vi tänka på benchmarking, det intressanta är hur Umu rör sig jämfört med jämförbara lärosäten. Diskussionen fortsätter i april. FOSTRA uppmanades att läsa material som läggs ut i förväg och att beakta att inriktningar och indikatorer ska avse universitetsgemensam nivå.

UMEÅ UNIVERSITET

b) Diskussioner kring hur Umu strategiskt kan använda nobelpriset i syfte att stärka universitetet fördes den 5 november i ledningsrådet och den 7 december i universitetsledningsgruppen. Förslag och synpunkter på de föreslagna aktiviteterna efterfrågas nu från de strategiska råden.

Diskussion: Att "skapa motsvarande miljöer som MiMS" kan inte göras uppifrån; borde snarare formuleras som att ta tillvara och stödja forskarinitiativ. Viktigast är kanske att kommunicera utåt – att tillsammans med attraktiva rekryteringspaket m.m. kunna säga "välkommen till ett Nobelprisuniversitet", och att till postdocs mfl kunna erbjuda som en merit i CV:t att ha arbetat vid ett Nobelprisuniversitet. Även i interna diskussioner är det viktigt att kommunicera att Nobelprisforskning är möjligt vid Umeå universitet. Det ligger i linjen med en del i Umu:s vision: "konkurrenskraft och stolthet" När man lyssnar på vad Emanuelle och även andra nobelpristagare talar om är det möjligheten att arbeta i fred, med bra kontakt med medarbetare, och det de fick nobelpris för var inte sällan något annat än det de fått pengar för. Forskare behöver arbetsro och en tillåtande forskningsmiljö. Hur marknadsföringen ska se ut ligger på kommunikationsavdelningen. Nobelglansen varar främst ett år, men de aktiviteter som ska föreslås ska vara långsiktigt hållbara över tid.

Angående prioritering och ansvarsfördelning för olika aktiviteter i den tabell som återfinns bland mötesdokumenten gör handläggarna ett förslag utifrån diskussionen och återkommer vid behov till FOSTRÅ med önskemål om ytterligare återkoppling.

8. Information
(universitetsledningen
samt fakulteter/
lärarhögskolan)

Punkten sköts upp till nästa möte, p.g.a. tidbrist.